

γῆς καὶ διδασκαλίου· ἀλλ' ὅ,τι τιμᾷ περισσότερον τὸν ἄνδρα καὶ τὸ καυτικὸν ἐντεταγὸς τῆς Ἑλλάδος εἶναι, ὅτι οἱ βαρεῖς κανόνες τῆς τακτοποιήσεως ἀντὶ τῆς ἀποξενώσεως εἰλκυον ὅλους διόλου τὴν καρδίαν τοῦ καυτικοῦ καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὴν τάξιν, ἀντὶ τῆς μακρυοῦς μετὰ τὸν θάνατόν του, εὐτυχῶν ἀκόμη περισσότερον. Ἐδοξεν ἀρχίζει τὸ στάδιον τῶν ἀγώνων του, τοὺς ὁποίους παρέλαβεν ἡ ἱστορία τῆς ἀναγεννήσεώς μας. Αὐτὴ θέλει διηγηθῇ τὰς πρὸς τὴν Σάμον καὶ ἄλλαχοι ἐκστρατείας· τὴν αὐτὴ θέλει παραπέμψει εἰς τοὺς μακρυνοστήτους τὰ κατὰ τὸν Φαληρέα καὶ κατὰ τὸν Βώλον κατορθώματά του· αὐτὴ θέλει εἰπεῖ χαίρουσα καὶ ἀγαλλομένη, ὅτι τὴν 17 (29) Σεπτεμβρίου ἐπανεγερσεν ὁ ἀειμνηστος εἰς τὸν Κορυθαίην κόλπον τὰ προεόρτια τῆς 8 (20) Ὀκτωβρίου τοῦ σωτηριώδους ἐκείνου διατῆν Ἑλλάδα ἔτους, ἀρνήσας τὸν εἰς Σάμον ἐγερτικὸν στολίσαν· ἀλλ' ἡ ἀνάστασις τῆς Ἑλλάδος, καθὼς καὶ ἡ δόξα τῆς Ἑλλάδος, τὸν ἐραίνετο ἀποταμιευμένη εἰς τὸ μέλλον τοῦ Μισολογγίου, λέγω τῆς πόλεως ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ἐδείξεν ὅλην τὴν ἰσχύϊν τῆς φήσεώς του. Εἰς τῆς πόλεως αὐτῆς τὴν ἀνάγκην προσηλυσας ὅλην του τὴν διάνοιαν, ἐδιψῶσε συμμετέχον νὰ γενῇ τῶν μεγαλείων καὶ τῆς φήμης τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἱ ὅποιοι πρὸς τὸ τέλος τῆς πολυωδύνης ἐκείνης πολιορκίας, ἐξ αἰτίας τῶν δεινῶν καὶ τῆς σκληραγωγίας, ὁμοιάζον τὸ φρικτὸν σκελετὸν τοῦ θανάτου, τοῦ ὁποίου τὸ δρέπανον νικᾷ τὸ πᾶν, ἂν καὶ ἀπὸ χείρας ἀσκήρους καὶ κατεζηραμέναις βρασταζόμενον. Μόλις ἀνοίγη πάλιν τὸ θέατρον ἐκεῖνο τῶν ἐνδοξοτέρων καὶ αἱματωδετέρων ἀγώνων τῆς πατρίδος, ἔτρεξεν ἐκεῖ ὡς διψῶσα ἑλκρος, καὶ μετὰ τοὺς ἀφελυμένους τοὺς ὁποίους χαρίζει εἰς τὸν ἄνθρωπον μὴν ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ χριστιανισμοῦ, τῆς θείας ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀληθοῦς δόξης, βλέπει μακρόθεν τὴν πολυωδύνην ταύτην πόλιν μεθυσμένη ἀκόμη ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἀγίων καὶ ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ θεότης Ἑλληνικῆς σημαίας, τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος πρό τωνων μνηστὴρ ἀνέστησεν ἐπὶ τοῦ Βασιλεῖου, ἀνάπτει ἐπὶ μᾶλλον τὸν ζήλον του. Ἀλλὰ τί ἦεν ἡ σημαία αὐτὴ σημεῖον κατέναντι ἐνὸς ὁλοκλήρου λαοῦ διὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν πατρίδα σφαιροσθέντος; ὁμοιάζει τὸ πικρὸν θυμίσμα τὸ ὁποῖον καίει ἐπὶ τῆς κερκίδος τῶν τάφων ἡ χριστιανικὴ εὐλαδία καὶ ἡ φιλοστοργία! Ἐκεῖθεν ἀνέμεινε πρὸς τὴν ἱερὰν πόλιν παρατετατὸς ὡς ὁ Ἀγγελοῦ τῆς ἀποκαλύψεως ὑποκείμενος τοῦ κρητισθέντος καὶ μισθθέντος ἁγίου θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἡν εἶχον. Ἀν ἤχοι πλεον, ἀλλοιόμενοι! δὲν ἤχοι εἰς τὰς ἀκρὰς τῶν οἰκτῶν τῆς ἐλευθερίας! ἄρρωστοί εἰναι ἡ κλαγγὴ τῶν ὁσίων! ἄρρωστοί τὸ ἄλλοτε περιδλεπτον σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου! ὁ τέρας, ὁ τέρας κατέπεσε καὶ τοὺς ὄνους, καὶ τὴν κλαγγὴν καὶ τὸν σπυρρον! τὸ σημεῖον τῆς ἀσθεῖας φανταίνεται μόνον ὑψωμένον ἐπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Θεοῦ, μόνον οἱ ὑποκείμενοι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦτοῦ ἱερουργοῦντες ἄγιοι καὶ δίκαιοι βαρέως στεναίνοντες καὶ ἀγανακτοῦντες, διότι κατὰκτενται ἀνάγκῃς ὑπὸ τὴν σκίαν τοῦ σημεῖου τῆς ἀσθεῖας, ἀνύονται, κρᾶζοντες μεγάλην τῇ φωνῇ καὶ λέγοντες· Ἔως πότε ὁ ἀσπύτης, ὁ ἄγριος, ὁ ἀληθινὸς οὐ κρίνεις, οὐκ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν;

Τοιαύτας βίβλικαι ἐκτιπώσεις ἦσαν ἐπόμενον νὰ λάβῃ ἡ εὐγενὴς τοῦ ψυχῆ, δταν διερχόμενος διὰ τῆς λίμνης, ἀπερρίσσει ἐντυγχόμενος ἀπὸ τοὺς γενναίους συσσωρευμένους του, νὰ

προσβάλλῃ δι' ἐρόδου τὸ Ἀνατολικόν. Ἀμύλλαν καὶ ἐνθουσιασμόν ἀκαταμάχητον ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν ὅλων τῶν πολέμιων κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ἐκείνην ἡ εὐτολμία του. Πρῶτος εἰς τὸν βαθμὸν, πρῶτος ἐπαρουσιάσθη καὶ εἰς τὸν κίνδυνον· εἰς ἀσκαπὲς πλοῦς ἀνέβη, καὶ ἀπροφύλακτος ἐντὸς βολῆς τουρκικοῦ ἐπληρώσεν. Οἰκοδομικὴ ἀνιστράφηται ἐνώπιόν του ὁχυρώματα κατεστράφησαν, φόδος καὶ τρόμος κατέλαβε τὸν ἐχθρόν. Ἐμφαγωμένοι οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὸν ἀπτόστον ἀρχηγόν των, ἐδείξαν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὅτι τὸ ἔδαφος τοῦ Μισολογγίου δὲν σκεπάζει ὅλους τοὺς ἀνδρείους τῆς Ἑλλάδος· ἀλλ' εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ εὐτυχίου τοῦτοῦ καὶ τολμηροῦ ἐπιχειρήματος, ἔγγυς τῶτων λαμπρῶν ἐλπίδων, πληγὴ βαρεῖα ὑστερεῖ τοὺς ἀλλήλους καὶ τὴν ὁδοῖαν τοῦ ἀρχηγού, καὶ τοὺς καρπούς τῶν μεγάλων ἀγώνων των· ἀποθνήσκει ὁ γενναῖος, καὶ δὲν λυπείται ὅτι ἀποθνήσκει· λυπείται μόνον ὅτι ἐνὸς ἐκπνέει, αἱ ὁδοὶ τῆς πόλεως τοῦ Μισολογγίου πενθοῦσι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἐργαζόμενος ἐν τῇ ἐορτῇ, ὅτι οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἀναστενάζουσιν, ὅτι οἱ παρθένοι αὐτῆς ἀγονταί, καὶ αὐτὴ πικραίνομένη. Μετὰ ταῦτα βαρυθυμίας σφαιρῶνεται καὶ αὐτὸς ὑποκίττει τὸν ἴδιον θυσιαστήριον ὅπου ἐσφάγησαν οἱ ἅγιοι καὶ δίκαιοι· ἀλλὰ καὶ ἐκείθεν βαρυθυμῶν κρηγάζει φωνὴ μεγάλη καὶ λέγει. Ἔως πότε οἱ ἐπὶ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ βασιλεύοντες οὐ κρίνετε, οὐκ ἐκδικεῖτε τὸ αἷμα ἡμῶν; ἔως πότε ἀπροσάφτως ἡ πόλις τὴν ὁποίαν μαρτυρήσκει διὰ τὴν δόξαν τοῦ ἑσταυρωμένου, ἀπατάσσεται ἡ μάχη καὶ ἡ αἱμαλωσία; ἔως πότε τὰ ὄπλα νὰ καταδύνουν εἰς τὰς σιγχόνας τῆς; ἔως πότε τὰ ἀπομεινάρια τῆς ταπεινώσεως καὶ ἀσχημοσύνης ἐνδύμενα, ἄστεγα καὶ ἄπυρα, νὰ μὴ μαρτυροῦνται καὶ κλαίοντα ἐπὶ τῶν τάφων τῶν φιλάτων των; ἔως πότε ἡ ἀσθεῖα νὰ καθέται ἀλαζονευσμένη ἐπάνω τοῦ ἁγίου σματός τῆς, καὶ νὰ ὑβρίζῃ ἐνώπιον τῶν χριστιανῶν Βασιλέων τὰ ἅγια τῆς; ἔως πότε. Ἀλλὰ χάρις, ὦ ἀγαθὴ καὶ πιστὴ σκία, χάρις ἡ ἐξ ὕψους βοήθεια εὐλόγησε τοὺς εὐγενεῖς ἀγῶνας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, καὶ διὰ τῶν κατεργασμένων Στερεοελλαδικῶν τέκνων τῆς, συνεισέφερεται ἐπὶ τὴν ἀσθεῖαν τὴν ἀπείθειαν ὑψωμένην εἰς τὰ φρούρια τῆς Βαντίτης, τοῦ Ἀντιόχειου καὶ τῆς Ναυπάκτου, τὰ ὁποῖα ἐδυνάθη ἡ Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις μόνον σήμερον νὰ ἐναρμυλῇ σὴ εἰς τὰ τρώπια τῆς, ἐγύσει τὰ ἔλητα καὶ εἰς τὴν πόλιν τῆς ἐθνικῆς μας δόξης· φωνὴ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως ἀναγγέλλεται εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς ὅλον τὸν χριστιανικὸν κόσμον. Αἱ παρθένοι τῆς πόλεως ταύτης, οἱ νεκροὶ τῆς ἰδοῦ ἐξέρχονται ἀπὸ τῆς Αἰγυπτιακῆς αἱμαλωσίας διὰ τῆς φιλοχρίστου μεγαλοδωρίας τοῦ λαμπροῦ κληρονόμου τῶν χριστιανῶν ἀρετῶν τοῦ θεοσεβεστάτου ἐκείνου Βασιλέως, ὁ ὅποιος, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐθαπνίσθη εἰς τὰ δεσφὰ τῆς ἰδίας ἀπίστου Αἰγύπτου. Οἱ σύμμαχοι Βασιλεῖς δὲν κωφελοῦν, ὅχι, εἰς τὰς φωνὰς τῆς ἐξερχομένης ἀπὸ τὰ ἱερεῖα τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Θεοῦ· ἤκουσαν ὅτι αἱ φωναὶ αὗται εἰναι ἐκείνων τοῦ ὁποίου, δταν οἱ Ἀγγελοὶ τοῦ Θεοῦ εἶδαν ἀναβάνοντας εἰς τοὺς οὐρανούς, εἶπον· Οὗτοι εἰσὶν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ θλίψεως μεγάλης. Ἐπλύναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἐλθὺσαν αὐτὰς ἐν τῷ αἵματι τοῦ Λονίου. Βλέπουν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν λαλεῖ ἐν παραβολαῖς εἰς τὴν Ἑλλάδα· ὁ Θεὸς ἐργάζεται εἰς τὴν Ἑλλάδα, οὐαὶ εἰς τὸν θάνατόν αὐτῆς.

ἑποὺς δυνάμενος νὰ συνεργασθῇ δὲν συνιργάζεται. Χάρου πάλιν, λέγω, ὦ ἀγαθὴ καὶ πιστὴ ψυχῇ, χάρις ἡ ἀνιγμένη ἡ δόξα τῆς πολυπαθοῦς ταύτης πόλεως, ἀνικουφίσθησαν αἱ συμφοραὶ τῆς, ἀνικαίνισθησαν οἱ ἐπινίκαιοι ὕμνοι τῆς. Ἦλθεν ἡ ὥρα καθ' ἣν τὸ σπέρμα τῶν δούλων τοῦ Κυρίου τὴν ἐκκληρονόμει, καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατεσκήνωσαν εἰς αὐτήν. Ἦλθεν ἡ ὥρα καθ' ἣν οἱ Λειτουργοὶ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος φοροῦντες τὰς χρυσυφάντους στολὰς, χειραγωγούμενοι ἀπὸ τὸν εὐσεβῆ Κυβερνήτην, καὶ παρακολουθούμενοι ἀπὸ τὰ φιλόχριστα τέκνα τῆς πατρίδος, εἰσέρχονται πάλιν ἐντὸς τῶν κατεδαφισμένων ναῶν τῆς, ὅπου οἱ ἅγιοι καὶ δίκαιοι ὀλίγας στιγμὰς πρὶν τῆς σφαγῆς τῶν ἑβλακν μόνοντὰ ἐπιτάφια των. Οἱ ἴδιοι αὐτοὶ Λειτουργοὶ τῆς Τρισηλίου Θεότητος ἀνεγείροντες τὸ πρὸν θυσιαστήριον, καὶ θέτοντες αὐτὸ ὑπὸ τὴν σκῆπν τῆς Χριστιανικῆς τριπλῆς Συμμαχίας, ἡμῶν σήμερον καὶ εὐλογοῦν μεγαλοφώνως, συνεισφέροντων καὶ συμνημονῶντων ἀνωθεν τῶν Ἀγγέλων, τοὺς ἀνακαλίσσαντας αὐτοὺς εἰς τοὺς πατρώους νεκροὺς, καὶ γράφοντες τὸ ὄνομα σου εἰς τὸ λαμπρὸν τῆς πόλεως ἐκείνης μαρτυρολόγιον, θέλουν τὸ μνημονεῖν εἰς τὴν μεγάλην εἰσοδὸν τῶν ἁγίων, κατὰ τὴν ὁποίαν ὑψόνοντας ἐνώπιον τοῦ εὐγνωμονούντος πληρώματος τῶν πιστῶν τὸ ἱερὸν ποτήριον, τὸ δοχεῖον τοῦ ἁγίου σώματος καὶ τοῦ ἁγίου αἵματος θὰ δύνονται λέγοντες μεγαλοφώνως.

• Φραγκίσκου Χάστινγς τοῦ δι' ἀγάπην τοῦ παλλὰ παθόντος πλοῦς τῆς σφαιροσθέντος, μνησθεῖν Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ

Ὁ Π. Ἀρχιερατικός Τοποτηρητής Μυκάνου κ.λ. Πρὸς τὸν Συντάκτην τῆς Γεν. Ἐφημερίδος τῆς Ἑλλάδος Κύριον Γ. Χρυσῆην.

Οἱ τῆς Ἀνάφης κάτοικοι αἰσθανθέντες τὴν ἐκ τῶν φῶτων τῆς παιδείας ὀφέλειαν, ἐσύστησαν προθύμως Ἀλληλοδιδασκικὴν Σχολὴν θεία εὐδοκία καὶ τῇ προτροπῇ μου καὶ συνεισέφερον ἕκαστος καθ' ἃ εἶχει δυνάμεις, προηγηθείσης εἰς τὴν συνεισφέρειν αὐτὴν καὶ τῆς δοθεῖας τῆς ἐκεῖ μὲν ἑξ ἑλπίδος Καλαμωτίσσης, καὶ τῆς εἰς Ἀμοργὸν Χορεσιωτίσσης ἐπιλεγμένης. Τὸ πρόθυμον τῶν χριστιανῶν ἐκείνων, εἰς ἑκατὸν τριάκοντα οἰκογενείας συγκεκμημένον, ἐπαυὼν ἡ φύς, συτήρησα ὅση δύναμις, καὶ χάριτι θεία ἐτελειώθη ἀξίως τὸ ἔργον. Εὐγνωμονοῦντες δὲ διὰ τοῦτο, ἐξέφεραν εἰς ἐμὲ τὴν ἐπιθυμίαν των δι' ἐπιστολῆς τῶν ἐπιτρόπων τῆς σχολῆς ὑπὸ τῇ 17 τοῦ ἔτους λήγοντος, τὸ νὰ δημοσιεύῃ διὰ τῆς ἐφημερίδος ἡ πράξις των καὶ τὰ ἔσοματα τῶν συνδρομητῶν. Διὰ τοῦτο σπεύδω νὰ ἐπισυναψῇ ἐνταῦθα ἀντίγραφον τοῦ καταλόγου των, καὶ σὰς παρακαλῶ, Κύριε Συντάκτη, νὰ δημοσιεύσετε διὰ τῆς Ἐφημερίδος σας πρὸς ἀμύλλαν τῶν τοιούτων καλῶν.

Εὐέλπις ὦν διὰ τὸν περὶ τὰ αὐτὰ ζήλόν σας, σὰς εὐχέμαι ὑμῖν καὶ ὑπογράφεμαι.

Ἐν Μυκάνῳ, τῇ 25 Ἀπριλίου 1829.

Καρόλου Νεφίτη.

Κατάλογος τῶν συνδρομητῶν τῆς συστηθείσης ἀλλ' Ἀλληλοδιδασκικῆς σχολῆς ἐν τῇ νήσῳ Ἀνάφῃ.

Γρόσια.	
Ὁ πανιερώτατος ἀρχιερεὺς μας Καρύστου Νεόφυτος	45.
Ὁ Οἰκονόμος Χώρας	40.
Ἀρχιμανδρίτης Γρηγόριος	40.
Ἀγγελετάκης Λογκαδάς	60.
Νικόλαος Ρούστος	40.
Μαιούσης Πελέκης	30.
Νικόλαος Κολητᾶς	20.
Νικόλαος Ἀρβανίτης	25.
Μαιολάκης Ρούσος	20.
Ρουσσετάκης Χάλαρης	30.
Νικολάκης Γαβαλάς Γιανιάκης	40.
Ἀντώνιος Χάλαρης	40.
Νικόλαος Γαβαλάς Γεωργιάκης	50.
Μαρινάκης Γαβαλάς	50.
Μαστρογιάννης Συρίγος	63.
Πέτρος Λουδάρος	20.
Γεώργιος Κολητᾶς Λεμπράδης	20.
Ἰωάννης Κολητᾶς Ἀιτωαῖος	35.
Ἀναγνώστης Μοσκοχιλιός	20.
Ἀντώνιος Σιγάλας	10.
Ἀνδρέας Χάλαρης Ψαῖα	16.
Ματθαῖος Συρίγος Περεούλης	20.
Ρουσσετός Σιγάλας Ἰω.	10.
Ἰωάννης Ἀρβανίτης	20.
Ἀναγνώστης Ρούστος Μαστρομανιάκης	20.
Ἰω. Ρούστος Μανολάκης	12.
Γιαννάκης Γαβαλάς Ν.	30.
Ἰω. Κολητᾶς Γεωργίου	40.
Νικόλαος Δαμιγός	20.
Μητᾶς Σακελλαρίου Κάσσιος	14.
Λεγοβέτης Ν. Πελέκης	40.
Ζωεζάκης Γαβαλάς Μανουῆλ	40.
Μαιολάκης Γαβαλάς	30.
Γεώργιος Χάλαρης Μ. Κυριάκης	20.
Μαρία χήρα Γιακουμάκης	16.
Ρουσσετάκης Γαβαλάς	16.
Σακελλάρης Π. Ἰωάννου	28.
Ν. Χάλαρης Συμακοῦ	20.

Τὸ ἔτος 1,110.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΟΥ ΑΡΙΘ. 38 — 39 ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΛΟΓΟΣ

Εκφωνηθεὶς ἐν Πόρῳ παρὰ τοῦ Κυρίου Σπυρίδωνος Τρικούπη τὴν 20 Μαΐου, ἡμέραν καθ' ἣν ἐτελείτο ἡ ἐπικήδειος μνήμη τοῦ μακαρίτου Φραγκίσκου Χάστιγγος.

Θῦμα ἐλευθερίας, θῦμα φιланθρωπισμοῦ, θῦμα ἀληθοῦς δόξης παρουσιάζει σήμερον ἐνώπιον τῶν ὑψηλῶν Ἀρχῶν τῆς πατρίδος, ἐνώπιον τῶν ἐπισήμων φιλλελλήνων, ἐνώπιον τοῦ πολυαριθμοῦ τῶν πολιτῶν πλήθους ἡ ἐπικήδειος αὕτη καὶ κατανωκτικὴ τελετὴ τῆς θυσίας ταύτης ἡ σημερινὴ ἐνιαύσιος μνήμη καλεῖ τὴν Ἑλλάδα εἰς κλαυθμούς καὶ τὴν ἐνδύει τὰ πένθιμα. Ὁ Ἀρχων, ὁ Πολίτης, ὁ Φιλλέλην, ὅλοι προσφέρουν ἀμιλλώμενοι καρδιοστάλακτα δάκρυα εἰς τὴν πάνδημον ταύτην ὥραν, ὡς ἐπάζιον στέφανον εἰς τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας, ὑπὲρ φιλανθρωπισμοῦ, ὑπὲρ ἀληθοῦς δόξης πρὸ ἐνὸς ἡδὴ χρόνου σφαγιασθέντα. Ὁ ἴδιος Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος τιμῶν ὑπὲρ πάντα ἄλλον τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας του, συνεκάλεσε τὸ ἔθνος εἰς ἐπιτάφιον θρήνον, καὶ μὲ τὰ πασιφανέστερα σημεῖα τῆς λύπης λέγει σήμερον ὁ ἴδιος εἰς τὸν κόσμον ὅλον καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν ὅ,τι αἰσθάνεται καὶ ὅ,τι ὀφείλει ἡ Ἑλλὰς εἰς τὸν ὑπὲρ αὐτῆς ἐκουσίως θυσιασθέντα. Καὶ ποῖα τὰ αἷτια τῆς θυσίας ταύτης; ποῖα ἡ μαγικὴ δύναμις ἡ ὁποία λύουσα τὸν θνητὸν ἀπὸ τὰς ἐξ αἵματος καὶ συμβιώσεως σχέσεις, τὸν ἀρπάζει ἀπὸ τοῦς θελκτικῶς κόλπους τῆς ἡδονῆς, καὶ ἀποξενόνοῦσα αὐτὸν ἀπὸ εἰς ὅ,τι τὸν προσήλωσεν ἡ ἐπίγειος ὑπαρξίς του, τὸν ἀναιθάξει ὅπου ὁ θνητὸς παύει πλέον τοῦ νὰ φαίνεται θνητὸς, καὶ ὅπου ἡ παλαιωθεῖσα φύσις του ὅλη διὰ μιᾶς ἀνακαινίζεται; Αἶ, ἀκροαταὶ! ἡ δύναμις αὕτη δὲν εἶναι, ὅχι, ἀπὸ τὴν γῆν γεννητόρα ἔχει τὸν οὐρανὸν φῶς, ἀλήθεια καὶ ἀθανασία περιχύνεται κύκλῳ τῆς ἡ δύνανται αὕτη εἶναι ἐκείνη τὴν ὁποίαν, ὅταν ὁ δημιουργὸς τοῦ παντὸς ἐμφύχῃσε τὸ χῶμα, τὴν ἀνεφύστησεν εἰς τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν του, ἐμφυτεύσας εἰς τὴν καρδίαν του τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, καὶ μάλιστα τὸν πάσχοντα πλησίον. Τὸ θεῖον τοῦτο αἶσθημα τὸ ὁποῖον ἐνδύει τὴν θνητὴν φύσιν ἀθανασίαν καὶ φέρει εἰς τὴν ἀληθῆ δόξαν, ἅν καὶ καινὸν εἰς ὅλους, δὲν βασιλεύει παρὰ εἰς ἐκείνας τὰς εὐγενεῖς ψυχὰς ὅσας ἐνάρετος καὶ ἐλευθέριος ἀγωγή, ὑπὸ τὴν αἰγίδα ἀνθρωποπρεπῶν νόμων, εὐτύχησε νὰ ἀποκαταστήσῃ ἀξίας τῆς πλαστοουργικῆς χειρὸς ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐλάβαν τὸ εἶναι. Τοιαύτης φύσεως εἶναι ἡ παρούσα θυσία, τοιοῦτος εἶναι ὁ προκείμενος εἰς κλαυθμὸν νεκρὸς. Αὐτοῦ τοῦ θεῖου αἰσθήματος τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης πανηγυριστῆς, αὐτοῦ τοῦ ἔθνικοῦ κλαυθμοῦ συμμετοχὸς ἔρχομαι καὶ ἐγὼ νὰ γενῶ σήμερον μὲ μικρὰς ἀναμνήσεις τῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀγώνων καὶ ἐπιθυμιῶν του.

Ἀπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ ἄδου ἔκραξε πρὸ ὀκτὼ χρόνων ἡ ἀθλία Ἑλλὰς πρὸς τὸν Κύριον καὶ εἶπε. « Λυπήσου με, Κύριε, ἐκολληθῇ τὸ δέμα μου εἰς τὰ κόκκαλά μου ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ στεναγμοῦ μου, κρημνίσματα κατοικῶ ὡς τὸν φιλέρημον πελεκᾶνα καὶ τὸν νυκτικὸς ἀκα· τὰ δάκρυα ἔχω εἰς πόσιν καὶ τὸν κονιορτὸν εἰς τροφήν. Γενοῦ, Κύριε, βοηθὸς εἰς τὰς θλίψεις μου καὶ καταφυγὴ μου. Κύτταξε, Κύριε, ἀπὸ τὸ ὄψος τοῦ ἁγίου σκηνώματός σου, καὶ ἀκουσε τοὺς στεναγ-

μούς, οἱ ὁποῖοι ἀναβαίνουν ἀπὸ τὰ δεσμά μου: ἄρπασέ με ἀπὸ τὸ σκότος τοῦ θανάτου. » αὐτὰ εἶπε καὶ τὸ φῶς τοῦ χριστιανισμοῦ περιχύνεται εἰς τὰ σπάργανα τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας. Νέον μαρτυρολόγιον ἀνοίγεται διὰ τοὺς ἀγαπῶντας ὑπὲρ ἑαυτοὺς τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ Εὐρωπαϊκαὶ λόγχοι ἔρχονται νὰ συντριφθοῦν ἐναντίον τῆς ἀσεβείας καὶ τῆς βαρβαρότητος. Ἡ ἐλεεινὴ κραυγὴ τῆς πιστῆς πρὸς τὸν Κύριον Ἑλλάδος, διεπέρασεν ὡς ῥομφαία δίστομος καὶ τὴν εὐγενῆ καρδίαν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ὁποῖου θρηναῖμεν σήμερον τὴν στέρησιν. Ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· οὔτε πατρίς του ἦτον ἡ Ἑλλὰς, οὔτε συγγενεῖς ἢ φίλους κινδυνεύοντας ἦλθε νὰ διασώσῃ ἀπὸ τὴν σφαγὴν ἢ τὴν αἰχμαλωσίαν, οὔτε κτήματα νὰ διαφυλάξῃ ἀπὸ τὴν διαρπαγὴν ἢ τὴν δήμευσιν, οὔτε πολιτικὰ δικαιώματα νὰ ἀνακτήσῃ, οὔτε πλοῦτον νὰ κερδίσῃ, οὔτε τιμὰς νὰ ἀπολαύσῃ, οὔτε τὸν σοφὸν ἢ τὸν ἔμπειρον νὰ ἐπαγγεῖλθῃ ἦλθε· πλοῦτος καὶ τιμαὶ τὸν περιεκύκλοναν εἰς τὴν πατρίδα του· ἀλλ' ὁ λαμπρὸς καὶ πλούσιός του οἶκος στενὴ καλύβη τὸν ἐράνη, ὅτε ἡ ἐλευθερία λαβοῦσα εἰς χειρὰς τὸν σταυρὸν καὶ τὴν ῥομφαίαν τὸν ἐκάλεσεν ὡς ἐκλεκτὸν ὁπαδὸν τῆς εἰς τὴν πάλιν. Καὶ πότε ἦλθεν; ὅταν ἡ Ἑλλὰς ἄμορφος ὅλως διόλου καὶ ἀκατέργαστος ἐσκεπάζετο ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἀναρχικῆς ἀβύσσου.

Τί τὸν ἔφερε λοιπὸν εἰς τὸν κινδυνώδη τοῦτον ἀγῶνα ἐξ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς του; τὸ εἶπα προσιμιάζων· ἡ πρὸς τὸν πάσχοντα πλησίον του ἀγάπη· ποῖον σκοπὸν ἐλθὼν ἔτρεφε; τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ κινδυνεύοντος καὶ ταλαιπώρου πλησίον του. Ἀπὸ τοιαῦτα αἷτια ὁρμώμενος, καὶ εἰς τοιοῦτους σκοποὺς ἀφορῶν, ἐζώσθη κατ' ἀρχὰς ὡς ἀπλοῦς στρατιώτης τὸ σπαθί, καὶ ἔτρεξεν εἰς τοὺς κατὰ ξηρὰν τῆς Πελοποννήσου πολέμους· ἐνδυνάμενος τὴν ἀκαταμάχητον τῆς καρτεροψυχίας πανοπλίαν διέβη μεταλίγον εἰς Κρήτην, ὅπου ἀντεπάλεσε μὲ τὰ δεινὰ τῆς κακουχίας καὶ παντὸς εἶδους στερήσεως, καὶ ὅλος ἀφοσιωμένος εἰς τὸν ἀγῶνα, ἐκινδύνευσεν ἐκτοτε ἀκόμη νὰ γενῇ θῦμα τοῦ ζήλου του. Ἡ πείρα τὸν ἐδίδαξε μετ' ὀλίγον τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐδύνάτο νὰ ἀποκαταστήσῃ τοὺς ἀγῶνάς του ὠφελιμωτέρους εἰς τὸν πάσχοντα πλησίον του· ἐπρότεινεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν χρῆσιν τῶν ἀτμαπλεύστων, καὶ ἐπρόσφερεν ἑαυτὸν ἑτοιμον εἰς τὴν κατὰ τὴν Ἀγγλίαν κατασκευὴν των. Κατέβη ἐκεῖθε μὲ τὸ πρῶτον εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ τὸν ἰδῇ καὶ εἰς τῆς νίκης καὶ εἰς τοῦ θανάτου τὰς ἀγκάλας. Διέπρεπε τὸ ναυτικὸν μας διὰ τὴν ἀπὸ ὅλους ὁμολογουμένην εἰς τὰ τῆς θαλασσοπλοΐας σπανίαν ἱκανότητάτου καὶ τὴν πολεμικὴν του εὐταλμίαν, ἡ ὁποία ἐκίνησεν εἰς θάμβος τὸν κόσμον. Ὅλον· ἀλλ' ἡ πειθαρχία καὶ Εὐρωπαϊκὴ τάξις ἔλειπαν. Συνέλαβε τὴν εὐτυχῆ ιδέαν νὰ ἐπιχειρήσῃ πρῶτος αὐτὸς διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τούτων νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ ἀναβῇ τὸ φιλόκαλον καὶ γενναῖον τοῦτο ναυτικὸν εἰς τὸν ὑψηλὸν βαθμὸν τὸν ὁποῖον ἡ θεὰ πρόνοια μὲ φανερά σημεῖα δειχνεῖ ὅτι τῷ ἀποταμιεύει καὶ ἰδοὺ τὰ μεγάλα ταῦτα καλὰ ἡ καρτερικὴ ἱκανότης τοῦ Χάστιγγος τὰ εἰσάγει εἰς τὸ ναυτικὸν καὶ σταθερῶς καὶ ἀταράχως. Φθίνει τινὰς νὰ συλλογισθῇ πόσον δεινὴ εἶναι ἡ τοιαύτη εἰσαγωγή εἰς ἔθνος ἄλλεστροπῶς γεννημένον καὶ ἡλικιωμένον, πόση ἀξιάτης καὶ καρτερία ἀπαιτεῖται εἰς σύστασιν ναυτικῆς ἀρχῆς καὶ τάξεως ἐν καιρῷ γενικῆς ἀναρχίας καὶ ἀταξίας, διὰ νὰ κατανοήσῃ τοὺς καμάτους τοῦ εἰσαγω-